

AMERIŠKI INDUSTRIJCI SE NE BOJE RAZOROŽITVE

Učinek ženevskih zaključkov na gospodarsko področje Ovire v izmenjavi med Vzhodom in Zahodom je treba odstraniti

Konferenco ministrskih predsednikov štirih velikih držav (Amerike, Sovjetske zveze, Vel. Britanije in Francije) v Ženevi, na kateri so razpravljali o političnih vprašanjih, je spremljali po časopisih razprava gospodarskih izvedencev o gospodarskem razvoju za primer, da pride do političnih uspehov v Ženevi. Strokovnjaki postavljajo resno vprašanje ali ne bo vsaj trenutno nastopila kriza v nekaterih državah in v nekaterih vrstah industrije, ako se velike države odločijo, da skrijejo izdatke za oboroževanje? Kaj se bo zgodilo v tem primeru? S čim bodo zaposlili tisto industrijo, ki dela danes za obrambo, se pravi za oborožitev?

Predvsem ugotavljajo izvedenci, da bi v primeru, da se v Ženevi predstavniki velikih držav sporazumejo, samo za skrčenje izdatkov za vzdrževanje vojsk, torej ne za pravo razorožitev, ampak za prenehanje sedanja tekma, ni in bi tako prenehalo sedanja tekma, ki se bo čim bolj oborožilo in s tem tudi čim bolj potrošilo. Učinek političnih zaključkov v Ženevi se bo le polagoma odrazil na gospodarskem področju. Francoski ministri predsednik Faure predlaga, naj bi se z dena jemu, ki bi se prihranil zaradi skrčenja izdatkov za vojske, ustanovljal mednarodni sklad; iz tega naj bi hrpal denar za dvig gospodarstva v zaostalih predelih. V ameriških diplomatskih krogih poudarjajo, da se ameriški državniki ne bojijo prehoda od proizvajanja v vojaške namene na proizvajanje za civilne potrebe. Tako navajajo, da bi že sama obnova ameriških šolskih zgradb, ki so razmeroma zapuščene, zahtevala toliko denarja, kolikor bi ga prihranili zaradi skrčenja oboroževanja. Verjetno je, da se bo industrija drugod po svetu, kjer dela za oboroževanje, prav kmalu prilagodila civilnim zahtevam. Prehod ne bo tako težak, ker se bodo stroški za oboroževanje le počasi zmanjševali.

Kaj stane človeštvo današnja mora tekma za oboroževanje, razlaga angleški politični časopis »New Statesman and Nation«. Angleži potrošijo danes za obrambo vsakega moškega, ženske in dečka 12 šilingov (1020 lir, ako računamo, da velja 1 šiling 85 lir). Poleg tega potrebuje oboroževanje ogromno količino delavne sile, surovin in strojev; Angleži, poklicani pod orožje, ne morejo dve leti gospodarsko proizvajati. Glede organizacije trgovinske izmenjave med Sovjetsko zvezo in zahodnimi državami pripominjajo v zahodnih diplomatskih krogih, da grede predstavniki Sovjetske zveze in njihove zavestniki za tem, da bi uvažali na dolgoročne kredite. Na Zahodu so mnenja, da je sedanjost način nabave surovin, živin in izdelkov iz južne Amerike, ki jih dobivajo zahodne države za Sovjetsko zvezo predrago. Ta namreč izvaja v London in v Curihi zlato in s tem nabavlja omejeno blago. Le redke velike banke na Zahodu dovoljujejo Sovjetski zvezi kredite, s katerimi bi ta nabavljala blago v tujini. Zedj so razpravljali mimogrede v Ženevi o tem vprašanju. O tem vprašanju je poterebne sporazum med državami; kajti posamezne države naj bi jamčile, državniki ali zasebnim bankam, ki bi bile pripravljene podeliti takšen kredit, za povračilo.

V vzhodnih državah želijo, naj bi se zunanja trgovina postavila na poslednji osnovi: vzhodne države bi izvažale industrijske izdelke po stalnih cenah, ki bi veljale več let, v zameno naj bi prejemale surovine. Na takšni osnovi je Sovjetska zveza sklenila trgovinski sporazum z Argentino in Indijo. V primeru, da bi države uvoznice dovoljevale večje kredite, bi bili v vzhodnih državah pripravljene plačevati uvoženo blago po višjih cenah. Ni dvoma, da si tudi v zahodnih gospodarskih krogih močno želijo pospešiti trgovino z vzhodnimi državami, da bi si zahodno gospodarstvo zagotovilo vzhodne tere. O vprašanju trgovinske izmenjave z vzhodnimi državami so dva dni razpravljali na konferenci nemških gospodarstvenikov v Wiesbadnu, ki jo je vodil zvezni minister za gospodarsko Erhard.

RUSKI PREDLOGI ZA IZMENJAVO Z ZAPADOM
Maršal Bulganin, ki je kot predsednik sovjetske vlade vodil delegacijo na ženevski konferenci, je izjavil, da bo sovjetska delegacija predložila svoj načrt za izmenjavo Vzhod-Zahod pismeno. O tem vprašanju je moskovski list »Izvestija« v prvem številu leta 1955 so Zdrženje ameriške države izvozilo v Sovjetsko zvezo in države zaveznice za 5 milijonov dolarjev blaga; v istem času je ameriška vlada odbila za 26 milijonov izvoznih dovoljenj. Vlada je odbila celo dovoljenja za izvoz zdravil. Po tej poti ne pridemo do konca hladne vojne. Na Zahodu morajo končno sprevideti, da gospodarsko razločevanje (diskriminacija) predstavlja eno izmed najtežjih oblik hladne vojne. Do dejanskega popuščanja napetosti je mogoče priti samo, ako se te diskriminacije končajo. Trgovina med Vzhodom in Zahodom se lahko razvija in se mora razviti.

KANADA IZVAZA PŠENICO V VZHODNE DRŽAVE
Kanadska vlada je objavila podrobnosti o pogajanjih s Poljsko glede izvoza pšenice v evropske vzhodne države. Kanada je zaključila s Poljsko pogodbo za izvoz pšenice 9,25 milijona bušlov v vrednosti 19-20 milijonov dolarjev. Poljska bo poravnala 15% svojega dolga v denarju. Ostali kanadski izvoz v iznosu 85%, bo kreditirala kanadska državna banka Export Credits Insurance Corporation v Ottawi. Kreditni rok znaša eno leto. Poljaki so med pogajanjimi izjavili, da trenutno ne razpolagajo z zadostno količino dolarjev, da bi lahko kupili kanadsko žito; v enem letu pa bodo to dolg poravnali.

Tudi Madžarska bi rada nabavila v Kanadi pšenico, in sicer 7 milijonov bušlov v vrednosti 15 milijonov dolarjev, ako bi Kanada odobrila zadevni kredit. Madžari bi plačali v denarju 10%; Kanada zahteva pa vsaj 15% v denarju.

Konjunktura v ameriški industriji
Ameriški minister za gospodarstvo Sinclair Weeks je na podlagi poročila o razvoju proizvodnje v 400 raznih industrijskih panogah napovedal nov razmah ameriške industrije v tem letu. Dosedanji razvoj je pokazal, da je proizvodnja jekla, avtomobilov, aluminija, kemikalij in gumij, kakor tudi v gradbeni delavnosti narasla. V drugem polletju tekočega leta pričakujejo nazadovanje proizvodnje osnovnih strojev v primeri z razvojem v drugem polletju lanskega leta. Promet te industrije je v prvem polletju 1955 dosegel 390 milijonov dolarjev, medtem ko računajo, da bo v drugi polovici znašal 280 milijonov dolarjev. Preteklo leto je industrija strojnega orodja dosegla promet 1 milijarde dolarjev.

Proizvodnja železarn in jeklarn je prešla tudi za drugo polletje obilo narobil in bo po vsej verjetnosti ostala na dosedanjih ravni, ni izključeno, da utegne nekoliko nazadovati v primeri z rekordnim razvojem v prvem polletju tega leta.

Ze v p. ejsnjih poročilih smo omenili, da je metropolit (naštok pravoslavne cerkve) Makarios med prvimi borci za priključitev Cipra h Grčiji. Zato očeta grški vladi, da je preveč popustljiva nasproti Vel. Britaniji. Grška vlada je sprejela povabilo angleške vlade, naj bi se Grčija in Turčija udeležile konference v Londonu, pa kateri bi se z Anglijo dogovorili glede bodočnosti Cipra. (Na Cipru živi poleg 400.000 Grkov tudi 90-100.000 Turkov). Makarios trdi, da bi morala grška vlada vsu zadevo na vsak način spraviti na dnevni red zasedanja organizacije Združenih narodov. Po njegovem mnenju so Angleži povabili Grčijo na konferenco v London, da bi preprečili Grkom, da spravijo zadevo pred Organizacijo združenih narodov. Makarios ne zaupa Anglezem, ker so prav tiste dni, ko so povabili Grke na razgovore, pooblastili guvernerja na Malti, da lahko zapre vsakogar, ki bi bil na sumu, da je v zvezi s teroristično delavnostjo. Uporniki so z arabskega junja izvihili 20 napadov. Dve osebi sta bili ubiti in 22 ranjene.

Letos jih bodo po vsej verjetnosti izdelali za 30% več kakor lansko leto. Promet z gospodinjstvi artikli, kakor pralnimi stroji, hladilniki in pohištvom, ki je v prvem polletju presegel vsa pričakovanja, in bo ostal na tej ravni po vsej verjetnosti tudi v drugem polletju.

Nemčija popustljivejša?

V zadnjih mesecih je prišlo med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo do precejšnje napetosti zaradi spora o vojni oškodovanih, ki naj bi jo plačala Nemčija Jugoslaviji. Nemška diplomacija ni hotela pristati na oškodovanih v višini, ki jo je zahtevala Jugoslavija glede na neprecenljivo škodo, ki jo je pretrpela zaradi Hitlerjevega napada.

Na spor je kvarno vplival tudi na gospodarske odnose. Sodeč po pisanju nemških listov kaže, da se bo zadeva končno uredila. V tem smislu sledijo nemški listi tudi imenovanju novega poslanika v Beogradu. Nemška vlada je izbrala za poslanika zveznega poslanca Pleiderera. To mesto je bilo že delj časa izpraznjeno. Pleiderer je po svoji karieri diplomat, ki je služboval v Milanu, Pekingu, Moskvi, Leningradu, Katovicah in na zadnje kot generalni konzul v Slokholm. Kakor poroča »Die Welt«, da Jugoslavija še dala uradno svojega pristavnika; jugoslovanski krogi pa ne krijejo svojega zadržanja nad tem imenovanjem. Pleiderer je bil v nemškem parlamentarnem opodstavljen, ki je pod vodstvom predsednika zveznega zbora obiskalo jugoslovansko ljudsko skupščino. Vsi člani tega opodstavljen so izjavili, kako poroča »Die Welt«, da je treba utrditi nemško-jugoslovanske odnose z imenovanjem novega poslanika in s čim prejšnjo ureditvijo vprašanja v zvezi z jugoslovanskimi finančnimi zahtevami.

ŠIROKO PODROČJE KMETIJSKEGA ZADRUŽNIŠTVA V SLOVENIJI

Iz poročil, ki so bila podana na IV. obnem zboru Glavne združne zveze LR Slovenije, navajamo nekaj podatkov, ki govornijo o razvoju kmetijskega zadrugništva v Sloveniji. V zadnjih dveh letih se je število posestev in obratov v kmetijskih zadrugah povečalo od 2.607 na 3.210, to je skupno za 543. (Kmetijske zaduge novega tipa se po področju svojega udeleževanja, ki se razteza tudi na trgovino, razlikujejo od redkanih kmetijskih delavnih zadrug). Skupni dohodki vseh gospodarskih dejavnosti kmetijskih zadrug so znašali leta 1952 30 milijarde.

LIGNIT V MAKEDONIJI
Makedonski geologi so v okolici Negotina ob Vardarju odkrili velika ležišča lignita.

TOVARNA AVTOMOBILOV V MARIBORU
ki je doslej proizvajala v glavnem tovorne avtomobile, je pričela s serijskim izdelovanjem avtomobusov.

STO JUGOSLOVANSKIH VAGONOV ZA BURMANSKO ŽELEZNIČNO
Izdelavo 100 vagonov, ki je burmanska železnica povelila na licitaciji v Londonu Jugoslaviji, je prevzela tovarna vagonov v Kraljevi.

Kdor hoče v Italijo voziti avtomobil, mora imeti najmanj 18 let in napravni izpit. Ta izpit je prav lahek, napravi ga navadno 100 odstotkov kandidatov. Če hoče voziti motorno kolo ali mikromotor, ni potrebno, da si prej preskrbiš vozno dovoljenje ali da opraviš vozniki izpit. Seveda je ta pravilnost ugodna priložnost za frolkanje, da si od starejšega brata izposodiš »motor« in na njem pokažeš svoj vozniki talent. Njega je treba prav pri okolnosti pripisati dejstvu, da je pri prometnih nesrečah udeleženo eno ali več motornih koles in pralnimi ali plambretu ter drugih mikromotorjev. Vsekarer pripravljajo zakon, ki bo med drugim določil tudi najmanjšo starost za vozače motornih koles in mikromotorjev. Predpisi, ki so danes veljavni na področju Trsta, so nekoliko strožji: tako je potrebno tudi vozni vesp in lambret vozno dovoljenje, ki ga prejme po prestanem izpitu.

Kako pa je z vozniki dovoljenji in z vozniki izpiti v drugih državah? Ogledimo si zadnje določbe v ZDA, Angliji, Grčiji, Švedski in Španiji. ZDA: Vsaka posamezna država ima v tem pogledu lastne prometne zakone, ki se med seboj deloma prav znatno razlikujejo, zlasti glede najmanjše starosti vozača. Tako se da v državah New York in Arizona doseči vozno dovoljenje šele pri 18, letu, v večini drugih držav pa pri 15, ali 16.

Ali bo nemška konjunktura še trajala?

Priznani nemški gospodarstveniki razpravljajo v zadnjem času mnogo o vprašanju, ali bo sedanja nemška gospodarska konjunktura še trajala. Previsok vzpon nemškega gospodarstva, ki zbuja zavist tudi gospodarskih krogov zahodnih držav, lahko dovede do reakcije. Poleg tega utegnejo izdatki za oboroževanje neugodno vplivati na razvoj nemškega gospodarstva. V resnici ne izključujejo Nemci možnosti, da gospodarska konjunktura popusti, kakor se je to zgodilo lansko leto v Ameriki. Toda prav v tem primeru bi si nemška industrija pomagala z naročili, ki jih bo zahtevala oborožitev. Vsekarer priznavajo, da je obdobje razvoja nemškega gospodarstva odvignen tudi ob bodočega mednarodnega političnega razvoja, se pravi, od akcije za splošno mirnjenje v svetu.

Gradbeno delavnost je v polnem razmahu. Obnova stavb, ki so bile porušene med vojno, zahteva menen naport. Po mnenju ministra za obrambo bo ta konjunktura trajala še naslednjih 20 do 30 let. Ko bodo porušene stavbe obnovili, bo treba misliti na obnovo starih. Računajo tudi, da bo gradnja cest, zlasti avtomobilskih, zapostavila mnogo delovnih sil. Za to leto je bilo v ta namen določenih 121 milijonov nemških mark (18 milijard 150 milijonov lir); temu bodo dodali še 60-80 milijonov mark. Zaradi naglega razvoja gradbene dejavnosti so gradbeni stroški za stanovnanjske hiše povisali za 5-10%. Pripojne stroške za vodo in elektriko pristrinjajo ministri so mnenja, da bodo nemške deklaracije, ki danes proizvajajo v merilu 20 milijonov ton na leto, lahko krile te potrebe. Značilno je, da so nemške deklaracije uvozele rusko surovo

Za 30 milijonov dolarjev vojaških naročil Italiji

Blizu Heidelberga v Zahodni Nemčiji je ameriški štab za vojaške nabave USAREUR. Ameriški listi poročajo, da so bile tu sklenjene pogodbe ooff shore z Italijo v višini 30.504.500 dolarjev. Vojaške nabave so bile razdeljene takole: Società Industria Meccanica Martini e Lerriza iz Castel Franco na Beneškem (blizu Trevisa) za dobavo havbičnih granat (8 palecev) v vrednosti 8.700.000 dolarjev in 155-milimetrskih granat v vrednosti 5.400.000 dolarjev; Fratelli Borletti iz Milana za nabavo artilerijskih granatnih vžgalnikov v vrednosti 6.415.000; Società Italiana Munizioni Esplosivi iz Rima za 155-milimetrskih granat v vrednosti 5.500.000 dolarjev in nabave za 9.500 dolarjev; Società Italiana Generale Munizioni Esplosivi iz Rima za nabavo 155-milimetrskih granat v vrednosti 4.780.000 dolarjev. V krogih ameriškega poslaništva v Rimu računajo, da predstavljajo omenjena naročila 1.780.000 de'ovnih dni.

Proizvodnja jekla in železa v Italiji

Po donokoneh podatkih je železarska proizvodnja v mesecu maju dosegla nove rekorde. Posebno se je povečala proizvodnja surovega jekla, kakor je razvidno iz naslednje primerjave s proizvodnjo v mesecu maju leta 1954 in 1938 (v tonah):

Proizvodnja od 1. jan. do 31. maja:	1938	1954	1955
litro železo	67.837	109.823	160.633
jeklo	188.345	346.650	472.360
valjana ploč.	149.692	260.968	345.869
železne zlit.	4.373	13.195	15.565

Podrobneje je bila proizvodnja litnega železa razdeljena na 138.225 za valjanje, 22.235 za livarne in 173 v druge namene.

Podatki proizvodnje železarske industrije v prvih petih mesecih tega leta v primerjavi z leti 1938 in 1954 so naslednji:

Proizvodnja od 1. jan. do 31. maja:	1938	1954	1955
litro železo	320.271	481.765	630.220
jeklo	922.624	1.667.593	2.178.419
valjana ploč.	720.374	1.210.001	1.633.894
železne zlit.	11.097	29.972	36.646

Iz teh podatkov je razvidno, da je italijanska železarska industrija znatno napredovala, čeprav je prav v tem času dobava nekaterih surovin zaostajala.

BLAGOVNA IZMENJAVA MED ITALIJO IN ANGLIJO

Po pregledu Board of Trade, ki je izšel pred kratkim v Londonu je razvidno, da je vrednost uvoza iz Italije v Vel. Bri. anijo dosegla v prvih petih mesecih 1955 21.470.000 funtov šterlingov proti 19.790.000 v istem razdobju lanskega leta. V britanski izvoz v Italijo je znašal 24.290.000 funtov šterlingov (lani v istem razdobju 25.860.000).

Zakaj so običajla pogajanja o ribolovu

Ze v zadnji številki smo poročali, da se je italijanski delegat Sturoni, ki je vodil pogajanja v Beogradu o ribolovu v jugoslovanskih teritorialnih vodah, vrnil v Rim. V rimskih diplomatskih krogih se je nato razširila vest, da so pogajanja zašla na mrtvo točko, češ da ni bilo mogoče doseči sporazuma o globini pasu, ki naj predstavlja jugoslovanske teritorialne vode in v katerem je ribolov tujim ljudem brez pristanka Jugoslavije prepovedan. Zadnje poročilo italijanskega gospodarskega lista »24 Ore« (22. julija 1955) iz Rima zveni bolj optimistično. Prvzaprav gre za poročilo italijanske parlamentarne agencije, ki ga je omenjeni list ponatisnil. Poročilo poudarja, da ne gre samo za ribolov, temveč za gospodarsko sodelovanje sploh. Ta pogajanja se vlečejo že pretekle zime. Junija je prišlo do nove pobude v tem pogledu, nato so bila pogajanja prekinjena, da bi bila obema delegacijama dana možnost, da stopita v stik s svojima vladama. Italijanski delegati so bili zaradi najnovejših vladne krize v Italiji prisiljeni odločiti vsakega odločitev, zato so se pogajanja zopet ustavila. Ako bo italijanska vlada lahko prešla to vprašanje na svoji prvi seji po izglasovanju zaupnice v parlamentu, se bodo pogajanja lahko obnovila, v nasprotnem primeru se bodo odložila do septembra.

Glede sporazuma o gospodarskem sodelovanju (vprašanja izmenjave strokovnjakov, kreditiranja, izvoza tehnične opreme iz Italije itd.) poroča omenjena agencija, da je bil v glavnih obrisih sporazum dosežen.

AVSTRISKI TRANZIT SKOZI REŠKO PRISTANIŠČE NARASČA.
Avstrijski promet skozi reško pristanišče je v lanskem letu dosegel 83.338 t (od tega 75.505 t izvoz in 3738 uvoz), to je 5% celotnega prometa čez Reko. V prvih dveh mesecih tega leta je avstrijski promet skozi Reko znašal 40.378 t, to je skoraj polovico celotnega lanskega prometa, kar prica, da Avstrija vedno bolj uporablja reško luko.

masenje
Pri 30 stopinjah
Recimo, da bi razpisali anketo (preiskavo), kaj prinaša poljeje Tržačanom najbolj neprijetnega. Vročino, boste prenelo odgovoriti. Mesto se kuha v pravem kotlu na strmem bregu ob morju, ki so ga z nasipanjem potpisniki nazaj za nekaj sto metrov, in mešani v njem med štrimi židovi. Temperatura v stanovanjih okoli 30 stopinj podnevi in ponoči. Ko se vležeš, začutiš okoli glave pravi pravači ognjeni vene, ki ti ne da spati.

Kljub temu ti Tržačan poroča, da ima rajši poljeje kakor zimo. Vročina sama na sebi torej še ni takšno zlo. Proti njej se lahko boris v skrajnem primeru tudi s... kimanjem. Da ima »Dolce far niente« svoj izvor v južnih krajih, je posamnim naravnost. Sami ljudje niso tega krivi.

Proti vročini se torej lahko boris. Če se ne bojiš otroške ohromelosti, lahko greš na kopanje; lahko se pa tečeš pod košato dreve, recimo v Zilčance, ko je še vojni vihar odnesel boboketa. Dije torej ni mogoče, kneževko do Drage. Na tršačnem Krasu teko najdeš hrast, ki ga ne bi obrale gosonice. Drugod naokoli pa ogromne table »Pazi, meja je blizu«.

Potni list torej in vizum! Nabaviti si potni list in vizum to je menda naj, večja muka, ki jo prinese poljeje Tržačanom. Tu si brez moči. Ako trkeš na vrata kralju ali cesarju, so ljubeznivi povsod, toda navodila... Tista navodila od zgoraj, ki jih je treba izvesti! Dravno koleseje je težko. Državne koristi to zahtevajo. Kaj pa je državna korist? Prav glede mnenja, kaj je državna korist in kaj je škoda, se nosilci oblasti in državljani šepin pravice, ne strinjajo. V tem je vse. Vsa trenja in vsi nesporazumi. Ob vprašanju, kaj zahteva državna korist, padajo vlade, celo vladavine... Kaj šele ubogi potnik in tako težkim bremenom protokolonirani pravice. Nič čudnega, če omahne včasih še pri Kajfežu. Kdor hoče v leto 1955 podpirati turizem, mora biti res junak!

ZURNALIZEM
Zurnalizem je pripelje do vsega, pod pogojem, da se iz njega izvlečeš. Ni šole za zurnalizem, kakor ni sindikata za pesnike.

Ni šole za zurnalizem, pač pa je zurnalizem potreben poklic. Sodelovanje med časnikařem in stavcem je bilo eno mojih najboljših prijateljev odkritij v tiskarni v Ulci La Fayette. Stavce je v resnici prijatelj časnikařu; v vseh tiskarnah, s katerimi sem imel posla pozneje, sem našel samo na poštene ljudi, pripravljene na uslugo. Prežeti z živo, da bi bilo delo popolno. Potprežljivi nasproti naši vročici, dostopni za naše pomisleke kot pomisleke piscev.

(Simon Alberot v knjigi Journaliste)

KONFERENCA
Po oznabi Aldousa Huxleya je diplomatska konferenca sestank določenega števila predstavnikov raznih držav, ki si prizadevajo, da bi se sporazumeli, kdaj je treba sklicati naslednjo diplomatsko konferenco.

SKUSNJA
Profesor vpraša mlado dijakinjo, ali bi mu lahko navedla uradno besedo za množestvo.
»Poligamija.«
»In temu nasprotno?« je vprašal dalje.
»Monotonija«, je odgovorila ona.

vestnik SLOV. GOSPODARSKEGA ZDRUŽENJA

SLOVENSKO GOSP. ZDRUŽENJE izraža svojo naklonjenost delavstvu, ki je z zadnjo splošno stavko z dne 25. maja dva meseca stavkilo za svoje pravice ter izreko vse priznanje svojim članom, ki so z znak solidarnosti do stavkajočih zaprli za čas stavke svoje trgovine in obrate.

POSLOVNI KOLEDAR
Do 5. avgusta morajo proizvajalci in gostilni sodavci, umetniki in naravnih mineralnih vod leda in sveže ribe plačati davek na poslovni promet za prodajo tega blaga izvršeno prodajalcem na drobno v mesecu juliju 1956.

Do 10. avgusta morajo trgovci, po pravilnicah, trgovski zastopniki in prodajni agenti za radio-električne aparate in material predložiti koncesionarnemu zavodu za radijske oddaje polepisnika prejemkov in izdatke teh aparatov in materiala v mesecu juliju t. l.

Do 10. avgusta morajo delodajalci predložiti Zavodu za Soc. skrbstvo izpolnjene obrazce V. 4 in G.S. c.2 za mesec julij 1955 in nakazati Zavodu znesek dolgovanih prispevkov za socialno zavarovanje.

Do 18. avgusta morajo davkoplačevalci plačati prvi obrok davkov in taks glasom davčnega plačilnega lista za 1955/56 in tretji obrok davkov in taks glasom davčnega plačilnega lista za leto 1955.

Povišanje plač v trgovinski stroki
V smislu delovne pogodbe, ki je bila podpisana 15. julija, bodo trgovski namեսենци in delavci od 1. julija dalje deležni nekaterih medznih poviškov, ki gredo od 14,5% do 16,5% lir. Za 1. kategorijo je določena sedaj temeljna mesečna plača 49.000 lir mesto prejšnjih 42.100 lir s poviškom 16,5% ali mesečnih 6.900 lir. Zadnji povišek pa zanima najbolj trgovske pomočnike; kajti do sedaj je bilo v plačah omenjene kategorije največje nesorazmerje. Nova pogodba določa zdaj 20.500 lir mesto prejšnjih 17.900 lir s poviškom torej 2.600 lir ali 14,6%. Za 4. uradniško skupino in pomožne trgovske pomočnike je določen povišek 14,5% lir tako, da je določeno sedaj 15.800 lir za prejšnjih 13.800 lir ali 11,6% povišek 2.000 lir. Določeni so nadalje poviški za delavce iz trgovske stroke. Tako so ti deležni za vsakih 8 delovnih ur poviška 15,27%, kar ustreza tedenskemu povišku 550 lir in mesečnemu 2.365 lir.

Poviška, ki ga predvideva omenjena delovna pogodba, so deležni uslužbenec v trgovinah jestvin, sadja in zelenjave, manufaktur ter raznega blaga in opreme, v prodajalnih mlekah itd.

V razpredelnicah navajamo osnovne plače in medse posameznih kategorij delavcev in namեսենци trgovske stroke, ki veljajo v smislu nove delovne pogodbe od 1. julija t. l. dalje:

URADNIŠKI	Uradniško osebje dodeljeno uradom:	moški	ženske
1. kat. (a)	49.000	49.000	
2. kat. (b)	38.500	38.500	
3. kat.	30.000	27.000	
4. kat.	20.500	18.400	
5. kat.	15.800	13.200	

URADNIŠKI	Uradniško osebje dodeljeno trgovinam in skladiščem:	moški	ženske
5. kat.	49.000	49.000	
6. kat. (A)	30.000	27.100	
6. kat. (B)	27.300	24.800	
6. kat. (C)	26.200	23.700	
7. kat.	20.500	17.000	
8. kat.	15.800	13.200	

DELAVCI	Osebe z uradniško kvalifikacijo dodeljene uradom, trgovinam in skladiščem:	moški	ženske
9. kat.	4.150	3.400	
10. kat.	3.950	3.250	
11. kat.	3.950	3.250	
12. kat.	3.650	3.000	

DELAVCI	pomožno osebje:	moški	ženske
13. kat.	4.150		
14. kat.	3.650		
15. kat. (8-urno delo)	4.150		
15. kat. (10-urno delo)	5.050		
15. kat. (A) 8-urno d.	3.950		
15. kat. (A) 10-urno d.	4.850		
16. kat.	4.300		
17. kat.	4.800		
18. kat.	4.150		

Kaj je opravilo tržaško odposlanstvo v Rimu? Tržaški občinski svet je sprejel resolucijo, ki opozarja vladu na najnujnejša gospodarska vprašanja v Trstu: poslovati mora začeti rotacijski sklad za obnovo tržaškega gospodarstva; Trstu je treba dati nove redne pomorske proge; pospešiti je treba mednarodni promet; uvesti regionalno avtonomijo. Tržaški župan je takoj odpotoval z resolucijo v Rim. Sledilo mu je od-

poslanstvo, v katerem so bili predstavniki republikancev, liberalcev, socialističnih demokratov in podžupan, pristaja demokratske stranke, nadalje članovi opozicije, in sicer komunistične stranke in socialnega italijanskega gibanja (misli), Zupana je sprejel novi predsednik vlade Segni in za njim se predsednik republike Gronchi. Vse kaže, da je bil oreševanje teh vprašanj odloženo do jeseni.

SPLOŠNA STAVKA V TRSTU. Varnici Zdrženih jadranskih ladjedelnice v Trstu stavkajo zamaž za 2 meseca. Spor se je že zaostri, ko je ravnateljstvo začasno odpuščilo veliko število delavcev. Skoda, ki jo zaradi tega spora trpi tržaško gospodarstvo, je velika. Tudi tržaški občinski svet je s posebno resolucijo skušal vplivati na ugodno rešitev spora. Zamaž je bilo tudi posredovanje vladnega komisarja dr. Palomare. Končno so predstavniki obeh glavnih sindikalnih organizacij napovedali splošno stavko, da bi podprli zahteve delavcev. Do te je prišlo pretekli ponedeljek, ko je vse življenje zlasti popoldne na tržaških ulicah, v tovarnah, javnih uradih, trgovinah in drugih lokalih skoraj popolnoma zamrlo. Na Benekem trgu je bilo zvečer zborovanje delavcev, na katerem so govorili 4 govorniki. Sprevede po mestu je policija prepovedala. Od Benekema trga je velika skupina, kakih 500 zborovalcev, odkorakala proti mestu čez trg Unita. Na Bornem trgu jim je policija (ceclere) zaprla pot. Tako je prišlo do spopada. Policija je aretirala 6 ljudi, med njimi prof. Semo, voditelja komunistične sindikalne organizacije.

ODHOD IZ JAVNE SLUŽBE. Okoli 700 bivših namեսենци vojvske uprave, ki so služili pri civilni policiji in finančni straži, je izjavilo, da hoče izkoristiti odlok generalnega vladnega komisarja, ki predvideva za vse takšne uslužbence, ki se sami odpovedajo službi, odpravnino v znesku 6 do 8 mesečnih plač. Omenjeni odlok velja do 30. septembra. Mnogo uslužbenec bivše Zavezniške uprave odhaja v Avstralijo.

ZAMENJAVA JETNIKOV. Med italijansko in jugoslovansko vlado je prišlo do sporazuma, po katerem bo Jugoslavija izpustila 10 političnih italijanskih jetnikov, Italija pa 9 slovenskih jetnikov. Podrobnosti o tej izmenjavi še niso bile določene. Računajo, da bo prišlo do novega sporazuma, po katerem bodo izpuščeni še drugi jetniki.

RAZPUST RAZREDNIH SINDIKATOV. Glavni odbor razrednih sindikatov v Trstu je sklenil razpustiti svojo organizacijo, ker je v Trstu, odkar je prevzela oblast italijanska uprava, nastal nov položaj. Člani razrednih sindikatov so za to, da se ustanovi enotna sindikalna organizacija v smislu programa, ki ga je postavila Neodvisna socialistična zveza (USI). Neodvisna socialistična zveza se bo borila za socializem, za krajevno avtonomijo, za gospodarsko obnovo, za popolno prosto ceno, za spoštovanje pravice manjšin v duhu londonskega sporazuma in za italijansko-jugoslovansko zблиžanje. »Il Progresso«, tedensko glasilo razrednih sindikatov, je prenehalo izhajati.

LISTNICA UREDNISTVA
Lj. Z. Gorica. Rokopis sprejemno, podrobnosti v pismu.

NEOBVEZNO SOCIALNO ZAVAROVANJE
Od obveznega socialnega zavarovanja za invalidnost, starost in potomec so še vedno izključene široke skupine prebivalcev, kakor na primer kmečki poselniki, polovničarji in koloni, obrtniki, svobodni poklici, go podinje ter mali trgovci. Zavod za socialno skrbstvo daje tudi tem skupinam možnost, da se zavarujejo za primer invalidnosti ter za starost in potomec s tako imenovanim neobveznim socialnim zavarovanjem. Kdor hoče uživati koristi takšnega zavarovanja, nima drugega opravila kot vložiti pri Zavodu za socialno skrbstvo prošnjo na obrazcu, ki mu ga da brezplačno Zavod.

Prednosti neobveznega zavarovanja pri Zavodu za socialno skrbstvo, v primeru z drugimi zasebnimi zavarovalnimi družbami, so v tem, da zanj ni potreben noben poprejšnji zdravniški pregled, ne sklenitve zavarovalne police, niti dolžnost plačevanja rednih obrovkov zavarovalnih premij. Zavarovalne prispevke za invalidnost, starost in potomec (izključeno zavarovanje proti jetiki!) plačujejo zavarovanci po lestvici št. 7, ki velja za prostovoljna zavarovanja, in sicer z lepljenjem predpisanih znakov in osebno knjižico. Invalidina in pokojnina pa se odmerja na podlagi po zakonu določene tarife.

(Se nadaljuje)

BILANCA RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ. Nekdanja tržaška zavarovalnica Riunione Adriatica di Sicurtà, ki je preselila svoj sedež v Milano, je imela te dni občni zbor v Milanu. Poročilo, ki ga je podal upravni odbor, pošilja in uvodu pozdrave svojemu rojstnemu mestu Trstu. Nadalje ugotavlja, da je bilo lansko leto z gospodarskega in političnega vidika za Italijo srečno. Družba je v Italiji razširila zavarovanje proti kvaru na motorjih in riziku pri montiranju. Zadovoljiv razvoj so ugotovili tudi pri družbi L'Assicuratrice italiana v Milanu, ki je povezana z Riunione. Stanje zavarovanj na doživetje se je dvignilo od 121 na 134 milijard do konca lanskega leta. Družba mnogo investira doma in v tujini v nove gradbe in nakupe. Bilanca za lansko leto se je zaključila z dobičkom 369 milijonov, kar omogoča izplačilo dividend po 185 lir za delnico (dividenda za leto 1953 je znašala 160 lir).

NOV STANOVANJSKI BLOK treh velikih stavb s 114 stanovanji bodo sezidali pri Sv. Mariji Magdaleni Spodnji. Družba delo bo 5. avgusta pri razpustitvi javnih del. Stroški bodo znašali okoli 275 milijonov lir. Dne 2. avgusta bo v imenovanem ravnateljstvu družba za zgradnjo menze v Javnih skladiščih.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

Turizem
NARASCANJE TURIZMA V TRSTU. Po Trstu kroži mnogo avtomobilov s turisti iz tujine. V prvem polletju letošnjega leta je bilo v Trstu 241.179 nočnih (lansko leto v istem času 174.954). Junija je bilo v Trstu 53.036 turistov, med temi 38.363 iz Italije in 14.673 tujih državljanov. Iz Italije prihajajo veliko potnikov na ogled Trsta, odkar je prevzela oblast italijanska uprava. Lani je bilo v Trstu 403.767 nočnih, leta 1953 336.417, leta 1938 504.325.

V PRVEM POLLETJU so odprli v neapeljski pokrajini 37 novih hotelov, ki imajo 925 sob.

UGODNA TURISTICNA SEZONA V JUGOSLAVIJI. Letos se turizem v Jugoslaviji ugodno razvija. V prvih petih mesecih je bilo 30% več tujih turistov kakor v istem obdobju lanskega leta. Navadno pride v zadnjih dveh mesecih sezone do pravega navala turistov v Jugoslavijo. Povečalo se je število turistov iz Avstrije in Italije. Računajo, na močan dotok iz Zahodne Nemčije. Urad za zvezo v Celovcu je izdal do konca junija nad 10.000 vizumov za potovanje v Jugoslavijo, medtem ko jih je lansko leto do zaključka sezone izdal 18.000. V prvem polletju so jugoslovanska predstavništva na Svedskem izdala 3.000 vizumov za Jugoslavijo, v vsem lanskem letu je Jugoslavijo obiskalo 3.886 Svedov. Tudi na Jugoslovanskem predstavništvu v Trstu imajo letos s prošnjami za vizume izredno veliko posla. Poleg Tržačanov, ki potujejo v Jugoslavijo, je mnogo turistov, zlasti iz Nemčije na prehod čez Trst v Jugoslavijo.

V LJUBLJANI BODO ZGRADILI NOV HOTEL. Na obnem zboru Goštinske zbornice v Ljubljani so se spoznale, da Ljubljana nujno potrebuje nov hotel. Ljubljana razpolaga danes s 540 hotelskimi posteljami, kar je občutno premalo. Ljubljanski hoteli so letos morali odkloniti 191 tujih turističnih skupin; zgruba je zaradi tega dosegla 10 milijonov deviznih dinarjev. Nov hotel bi stal 300-400 milijonov dinarjev. Po načrtu goštinske zbornice naj bi za gradnjo hotela prispevala goštinska podjetja; denar bi se zbral pri Goštinski zbornici. V sklad bi prenesli tudi 30% doseženega dobička. Tako bi goštinska podjetja zbrala letno okoli 60 milijonov dinarjev. V ljubljanskih hotelih je lansko leto prenočilo 72.234 domačih in 30.595 tujih gostov, se pravi 17.394 več kakor predlanskim.

600.000 FRANKOV PRISTOJBINE moraš plačati, ako hočeš spremljati koledarsko dirko po Franciji v turističnem avtomobilu, 850.000 v kamiončku in 1.200.000 v tovorniku.

Jugosl. banka za zunanjo trgovino
V Beogradu je bila ustanovljena Jugoslovanska banka za zunanjo trgovino. Banka bo neodvisna, čeprav bo poslovala tudi s sredstvi, ki ji bo dala na razpolago Narodna banka. Banka bo olajevala transakcije v zvezi z zunanjo trgovino, lahko pa bo tudi kreditirala in financirala udeležbo domačih gospodarskih organizacij pri tujih družbah (primer kooperacije). Centrala banke bo v Beogradu; po potrebi bodo ustanovili podružnice po republikah. Ustanovljena bo lahko svoje podružnice, ekspoziture, predstavništva in agencije tudi v tujini. Jugoslovanski gospodarski tisk je pozdravil ustanovitev posebne banke za zunanjo trgovino.

Transadria
Vseh vrst lesa, trdih goriv in strojev za lesno industrijo

MELILLO ALFREDO
Trieste-Trst V. Antonio Caccia 3. Tel. 96-039

Adria-Expres
TRST - UL. CICERONE 81 - TELEFONO 2224

Dr. A. M. Sancin
zobozdravni-hirurg
Ustne in zobne balnate, zobna proteza

G. M. COLOMBIN & FIGLIO
UVOZ - IZVOZ
Plutovine in IZDELKOV

S.I.L.L.A. COSSI ALFONZ
UVOZ LESA

GORICA
Ulica Duca d'Aosta 17
TEL. 34-36

Knjige

IZDAJE »KMECKE KNJIGE«
Založba »Kmečke knjige« je bila v Ljubljani ustanovljena leta 1953. V tem času je izdala 43 knjig v skupni nakladi 341.600 izvodov. Razen knjižne zbirke je lansko leto izšlo 18 knjig. Letos »Kmečka knjiga« izdala 60 knjig. Založba izdaja časopis »Našo vase«, ki izhaja 2-krat mesečno; letos je v nakladi 15.000-19.000 izvodov. Poleg tega izdaja še »Sadjarstvo, vrtnarstvo, vinarstvo«, mesečnik »Socialistično kmetijstvo«, »Zbornik agronomske, gozdarske in veterinarske fakultete« in »Slovenski zbornik«.

»Ekonomska revija«, Ljubljana. izdaja Zveza ekonomistov Slovenije. Zadnja številka prinaša naslednje razprave: Dr. J. Pokorn: Denarno pojmovanje in narodni dohodek; inž. A. Ordhaber: Kvantitativna analiza trendov kapitalizma v XX. stol.; inž. R. Modic: Kemična industrija v Sloveniji; Dr. J. Boncelj: Ali je zavarovanje res kupčija na srečo; T. Klemenčič: Ustanovljenje Ekonomskega inštituta LRS; A. Gros: Obracun proizvodnje in njegove analize; Fr. Baš: Iz zgodovine predkapitalistične Idrije; T. Hren: Rudarstvo LR Slovenije.

»Les«, revija za lesno gospodarstvo. Ljubljana. Prinaša v zadnji dvojni številki (4-5) naslednje članke: Ing. Z. Turk: Kaj nas uči pomankanje lesa ali je to še vir naših industrijske surovine; Ing. L. Zumer: Gozd in les; Ing. A. Svetličič: Lesno gospodarstvo v Sloveniji ob 10-letnici osvoboditve; Ing. Fr. Flaeh: Razvoj lesnega strojništva v Sloveniji in Jugoslaviji; Ivan Borc: Proizvodnja lesne moke; Fr. Aleš: O varnosti pri delu v lesni industriji; dr. Ing. B. Pejčovič: Tropiki lesno tehnični center v Nogent; M. Mehora: Pomen muzejskih zbirk za zgodovino lesne industrije v Sloveniji; Ing. M. Simič: Predelava in uporaba lesa na I. mednarodni razstavi v Ljubljani.

»GOSPODARSTVO«
izhaja vsak drugi petek. - UREDNISTVO in UPRAVA: Trst, Ulica Geppa 9, tel. 38-933 - CENA: posamezna številka lir 25 za Jugoslavijo din 15. - NAROCNINA: letna 600 lir, polletna 350 lir. Pošt. račun »Gospodarstvo« št. 11-9396; za Jugoslavijo letna 380 din, polletna 200 din. naroča se pri A.D.I.T.-u, DR. ZALOŽBA SLOVENIJE, Ljubljana, Sritarjeva ulica 3-1 tel. rač. pri Komunalni banki št. KB-1-Z-375 - CENE OGLASOV: za vsak m/m višine v širini ogle stolca 40 lir za inozemstvo 60 lir.

»KRONIKA«
Smrt slovenskega časnikarja
V Ljubljani je te dni umrl prof. Filip Peric, večletni glavni urednik tržaške »Edinosti« pri prihodu Italije v naše kraje. Prvotno je bil po svojem poklicu sicer slikar, vendar je pozneje svoje najbolje sile posvetil javnemu delu kot slovenski časnikar v najtežjih časih, ki smo jih preživljali v Trstu. Bil je izredno plodovit in široko razgledan pisec, a hkrati dober kot človek in tovariški nasprotni svojim sodalcev. Vsi, ki so ga poznali, ga bodo ohranili v dobrem spominu. (lb)

UMRL JE V LJUBLJANI slovenski pisatelj Ivan Albreht.

SMRTNO SE JE PONESREČIL tržaški dijak Franko Stupar, star 14 let, iz škedenja, med taborenjem slovenskih skavtov v Zajzerju pod Montazom.

5000 AMERIŠKIH VOJAKOV SE BO PRESELILLO iz Avstrije v Italijo,

Kaj moraš vedeti o socialnem zavarovanju

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

OPOMBA: Osnovni prispevki zadnje razpredelnice služijo, kakor v primeru obveznega zavarovanja, za določitev pokojnine, kar bomo natančneje pojasnili v naslednjem poglavju.

Parcele so v Trstu drage

Tudi 50.000 za kv. meter
Kljub hudi gospodarski krizi, vstajajo v Trstu razmeroma naglo visoke stanovanjske stavbe v samem središču mesta pa tudi v predmestjih in okoličinah. Stanovanjska stiska je še huda. V mestu in okolici se je po vojni preselilo nad 40.000 beguncev iz Istre; prihajajo pa še vedno novi. Tako se je prebivalstvo Trsta dvignilo od predvojnih 250.000 na okoli 275.000 (koniec aprila 273.000). Po nastopu italijanske vlade se je priselilo iz Italije novo udradno najrazličnejših kategorij Močno povpraševanje po stanovanjih je torej razumljivo.

Zemljišča za gradnjo hiš so v Trstu zelo draga, ker je mesto stisnjeno med krasko planoto in morjem ter se ne more razmahniti v širino. Danes plačujejo v samem središču okoli 50.000 do 60.000 lir za kv. meter. Tako gre glas, da je podjetje Forst, ki je zgradilo veliko palačo na prostoru nekdanje »Evropce«, plačalo okoli 50 milijonov lir za stavbišče s površino 1400 kv. metrov. Del tega stavbišča je pokrivala enonadstropna hiša. Na križišču Milanske in Carduccijske ulice gradi ing. Maionica nebotičnik (14 nadstropij) na stavbišču okoli 500 kv. metrov. Prvotno, da je stavbišče stalo okoli 75 milijonov, vendar je samo 25 milijonov šlo za samo stavbi

PO SVETU

EVROPI NE BO VOJNE

Konferenca ministrskih predsednikov šestih velicil Amerike, Sovjetov, Francije, Britanije in Francije — je v Zenevi uspešno zaključila. Na njej so ustavile hladne vojne med Evropo in Zahodom in za rešitev spornih vprašanj, kakor vprašanja bodočnosti Nemčije — niso bili izdelani, vendar je bilo vsaj o nekaterih zadevah, po katerih naj bi se sestala v Zenevi, rešitev zahtevati. Sporazumeli so naj se vrhna in Zahodna Nemčija združita v eno državo, da bi se vzhodnim volitvam. Zagotoviti so varnost v Evropi in skrb oboroženosti. Zdej je naloga zunanjih ministrov, da se sporazumevajo v podrobnosti, dokler ti ne pokažejo stvarnih pogojev, ni mogoče soditi dokončno o nekaterih zveznih konferencah. Prevladuje vsakega mnenja, da vojne v Evropi ne bo. Vprašanje Daljnega vzhoda (Formoze in Koreje) se v Zenevi dotaknili. Angličji niso zadovoljni s postopkom, po katerem so se v Zenevi poganjale. Predsednik Eisenhower jih je namreč pri pregledu potisnil v ozadje, ker se je temu sam pogajal z Rusi. Angličji tudi očitajo, da so bila pogajanja na njegovo pobudo preveč javna, medtem ko bi oni hoteli na tajnih sestankih izvajati iz Rusov, kaj naprej nameravajo.

DISPA LUCE JE IZROČILA AKTIVNA LETALA

Italijanski listi poročajo iz Rima, da ameriška poslanica v Rimu Clara Luce med svečanim obredom v Rimu izročila italijanskemu letalstvu svojih reaktivnih letal »F86 K«, ki je izdelalo podjetje »Fiat« s sodelovanjem ameriške družbe »North American Aviation«.

KAJ NAMERAVA PERON? Po utrditvi mornarice v Argentini so se tudi pomirili. Peron išče nove poti.

Peron išče nove poti, ki jih je pripravil pogoditi v Cerkvju. V zadnjem času je se namreč da se odpoveduje vodilstvu italijanske organizacije in da hoče ostati sam predsednik republike. To je izraženo v njegovem govoru, na katerem je Peron ustanovil celo posebno mesto. Kakšni so njegovi odnosi z vzhodnimi poveljniki, ki so gospodarijo v Argentini, ni znano. Margerita Higgins, nekdanja ameriška ministrica, je v New York Herald Tribune, da je Peron že prej izjavil v svoji gospodarski politiki spramti ameriškim kapitalu ter dobi velikim podjetjem, kakor H. J. Kaiser Chrysler Corp., da zgradijo tovarne v Argentini. Komunistična stranka je pravno dovoljena, vendar tako radikalna. Mnogi Američani so mnenja, da bi bili radikalni in nasprotni njim kakor sam Peron. Vprašavali, pravi M. Higgins, so mnenja, da so mnogi delavci in kmetje, da so Perona.

FRANCIJO. Prednik francoske vlade Edgar Faure

prednik francoske vlade Edgar Faure je bil v Franciji za zadolžljivostom nekakšne oblike predsednika FLRJ. V Jugoslaviji in Franciji dajeta menjemu političnemu življenju vsa na svojem področju spodbujajoče vlogo.

MAKRO. V zadnjem času so na dnevnem redu atentati upornikov proti francoskim oblastem v Alžiru in Maroku. Uporniki napadajo tudi francoske vojske. Skoraj ni dneva, da ne bi bilo človeških žrtev.

SOCIJALNI MITRINKI

NA SESTANKU CENTRALNEGA KOMITETA Sindikata pomorskega gospodarstva Jugoslavije so ugotovili, da je v Jugoslaviji 170 absolventov pomorskih šol se ne zaposlujejo. Letos bo izšlo 300 pomorščakov. Po namenu bodo skupno zaposlili 520 pomorščakov, ki se pokaže potreba zaradi pomanjkanja tonaza in prometa.

HOLANDIJA BO SPREJELA 500 specializiranih delavcev iz Italije. Lansko leto se je izselilo 34.676 Holandcev, da bi našli zaposlitev drugod po svetu.

STANOVANJ. 24 milijonov fantov šterlingov.

POLOŽAJ GOSPODINJSKIH POMOČNIKOV V NEMCIJI

Evropska gospodarska komisija v Zenevi je objavila poročilo o preskrbi premoega v Evropi. Izvedenci te komisije so mnenja, da bo v razdobju julij-septembra tega leta proizvodnja koksja v Evropi za 500.000 ton manjša kakor v prejšnjem letu. Položaj bo huši v državi izven Evropske skupnosti za premag in jeklo, ki uvažajo premog. Letos so evropske države (razen Jugoslavije) kupile v Združenih ameriških državah 11.934.000 ton premoga, in sicer v razdobju od junija 1954 do maja 1955. V istem razdobju leto prej so nabavile v Ameriki samo 6.940.000 ton premoga.

PODRAZITEV ANGLEŠKE JEKLA

Dne 25. julija so se cene izdelkov angleške železarske industrije povišale. Cene veljavnih izdelkov so za 5% višje. Angličji poudarjajo, da so njihove cene še vedno nižje kakor v Ameriki in na evropski ceni. Surovo železo se je podražilo za 7%, lito železo za 9,5%, jeklo za 6,5%, težji jekleni izdelki za 5,75%, vroče valjani izdelki za 5,5%, počevčina za 4,5%.

KOZE NA NEMSKEM TRGU

Na 80. dražbi kož v Hannoveru je ostalo mnogo govejih težkih kož nerazprodanih. Bolj gladko se je razvijala kupčija s telečjimi in konjskimi kožami, medtem ko so cene ovčjih kož postale. Zabeležili so naslednje cene: teleče kože 215-504 tw, lažje kože 211-220 (na prejšnji dražbi 209-217), volovske (15-20 1/2 kg) 154-175 (152-177), kravje (15-39 1/2 kg) 131 do 137 (128-136), bikove 156-186 (167-192), jagnjeta 110-162 (143), konjske (nad 20 cm) 18-27,40, žrebeta 7 (7-10,60) mark za komad.

ITALIJANSKI DELAVCI V NEMCIJO

Kakor poročajo nemški listi, pričajo v Baden-Wuerttembergu prvih italijanskih kmetijskih delavcev. Listi poudarjajo, da gre za poizkus. Italijanski delavci bodo lahko delali samo na poljih in v gozdovih. Z gospodarji bodo sklenili pogodbe za trajnostno 6 mesecev.

Povečanje izvoza električne energije iz Avstrije v Nemčijo

10 milijonov dolarjev za elektrarno Luenersee

Iz Washingtona je prispelo podrobnejše poročilo o posojilu Mednarodne banke za obnovu in razvoj Avstrije, za zgraditev velike elektrarne na Luenersee. Posojilo znaša 10 milijonov dolarjev. Iz te elektrarne bodo izvažali električno energijo v Nemčijo, se pravi, v Porurje in zahodne predele.

Ko bo nova elektrarna dokončana, bo dobavljala Nemčiji za poldrug milijon dolarjev električne energije na leto in sicer po nižji ceni, kakor je električni tok nemških termičnih central. Posojilo Mednarodne banke je povečani v evropskih valutah; 7 milijonov dolar. Evropski potrosili za nabavo opreme nove elektrarne. Posojilo je bilo dano družbi Vorarlberger Illwerke, ki ima sedež v Bregenzu na Predalpeh. Družba je bila ustanovljena leta 1924 z nemškimi, avstrijskimi in švicarskim kapitalom, da bi zgradila hidrocentrali na Luenersee in na reki Illu, tudi v Vorarlbergu. Nemci so imeli v svojih rokah pretežni del delniške glavnice, zato je bila družba pod javno upravo v povojnem času. Družba VIW (Vorarlberger Illwerke) je v zadnjih letih prodajala 15% električne energije v Vorarlbergu in na Tirolskem, 85% pa dvema nemškima družbama, in sicer Rheinisch-Westfälisches Elektrizitätswerk, ki dobavlja energijo predvsem Porurju, in »Energie-Versorgung Schwaben«, ki dobavlja v glavnem električni tok deželji Württemberg-Baden. Med tema družbama in družbo VIW je bila sklenjena dolgoročna pogodba, po kateri bosta družbi odkupovali energijo iz elektrarne Luenersee.

Kakor rečeno, bo ta elektrarna dobavljala nemskim družbam energijo po nižji ceni kakor nemške elektrarne. Pomanjkanje energije se čuti v Nemčiji pa tudi v Avstriji. V dosedanjih elektrarnah proizvajajo VIW 365.000 kilovatomov energije; elektrarna Luenersee pa bo proizvajala 185.000 kw. Luenersee bo dajala tudi več vode in s tem omogočala povečanje proizvodnje elektrarne v Rodundu, ki je nižje od nove elektrarne Luenersee.

AVSTRILSKA ZUNANJA TRGOVINA PASIVNA

Po začasnih podatkih avstrijskega osrednjega statističnega zavoda je Avstrija v maju uvozila za 1801 milijon šilingov blaga, izvozila pa za 1473 milijonov. Poleg tega se je Banka za mednarodno obnavljanje v letu 1954 na poseda Luenersee; nadalje jo bo VIW odstopala del svojega dobička od izvoza električne energije.

AVSTRILSKA ZUNANJA TRGOVINA PASIVNA

Po začasnih podatkih avstrijskega osrednjega statističnega zavoda je Avstrija v maju uvozila za 1801 milijon šilingov blaga, izvozila pa za 1473 milijonov. Poleg tega se je Banka za mednarodno obnavljanje v letu 1954 na poseda Luenersee; nadalje jo bo VIW odstopala del svojega dobička od izvoza električne energije.

Mednarodna trgovina

Tržaški lesni trg

Na tržaškem trgu se čutijo posledice manjšega dotoka blaga iz krajev proizvodnje. Cene avstrijskega kakor jugoslovanskega lesa so čvrste in ni upanja, da bi se znižale. Po vseh lokalnih uvoznikov stanejo jugoslovanske jelevo deske: blago izpod mere 25.000 kub. meter, oplata 27.000-28.000000 litr, tonabante 30-32.000 fco Sežana, neocarrizeno ali fob jugoslovanska pristanišča.

Medtem ko se kupčije tržaških trgovcev omejujejo na redke in manjše operacije, kupujejo trgovci iz italijanskih otokov in iz Neaplja direktno jugoslovanski les; izkoriščajo namreč klavzulo Fob jugoslovanska pristanišča in upoštevajo posredovanje tržaških trgovcev.

Na jugoslovanskem trgu s trdim lesom so cene visoke in ne kaže, da bi se znižale zaradi pomanjkanja blaga pri proizvajalca.

Vel. Britanija je še vedno stalno prisotna na jugoslovanskem trgu z lesom in kupuje ogromne količine blaga, namenjenega za izdelavo pohištva. Tudi izvoz v Zahodno Nemčijo je olajšan zaradi jugoslovanske bilancne neuravnoteženosti nasproti tej državi. Kakor se zdi, bo takšno napeto stanje trajalo do jeseni. Kljub temu je Italija še vedno med prvimi odjemalci jugoslovanskega lesa. Kvotecije za blago meserčarjeno jugoslovansko-italijanska meja ali Fob jugoslovanska pristanišča so približno naslednje: parjena bukovina dolga 44 tisoč lir za kub. meter; idem kratka 38 tisoč lir; idem opranjena III. mera 34.000 hrastovina III. vrste 43.000 lir za kub. meter. Izvedenci so mnenja, da ni za zdej nobenega upanja, da bi se povečala proizvodnja jelovih desk in trdega lesa, ker je sedanje izkoriščanje gozdov v Jugoslaviji že itak veliko.

Podražitev premoga v Evropi

Napoved angleške vlade (National Coal Board), da bo primorana zvišati ceno premoga, je izzvala oster protest Zveze angleških industrijcev. Zveza je opozorila vlado na nevarnost, ki bi jih povzročilo 18% zvišanje cene premoga. Angleška industrija mora izvršiti naročila po dogovorjenih cenah in nikakor ne bi mogla teh zvišati za 18%. Povišanje cene premoga bi industrijo v enem letu stalo 40 milijonov funtov šterlingov (1 funt velja okoli 1700 lir). Angleški industrijci obtožujejo vlado, da ni dovolil ujemljiva svojega sklepa. Obenem pozivajo vlado, naj skrbno preuči premoga in se tako izogne nepotrebnemu uvozu tujeja premoga, ki stane 2 funta šterlinga več kakor prejme Anglija za izvoženega. Za uvoz premoga iz tujine potrošni Anglija 24 milijonov funtov šterlingov.

EVROPSKA GOSPODARSKA KOMISIJA V ZENEVI

Evropska gospodarska komisija v Zenevi je objavila poročilo o preskrbi premoega v Evropi. Izvedenci te komisije so mnenja, da bo v razdobju julij-septembra tega leta proizvodnja koksja v Evropi za 500.000 ton manjša kakor v prejšnjem letu. Položaj bo huši v državi izven Evropske skupnosti za premag in jeklo, ki uvažajo premog. Letos so evropske države (razen Jugoslavije) kupile v Združenih ameriških državah 11.934.000 ton premoga, in sicer v razdobju od junija 1954 do maja 1955. V istem razdobju leto prej so nabavile v Ameriki samo 6.940.000 ton premoga.

PODRAZITEV ANGLEŠKE JEKLA

Dne 25. julija so se cene izdelkov angleške železarske industrije povišale. Cene veljavnih izdelkov so za 5% višje. Angličji poudarjajo, da so njihove cene še vedno nižje kakor v Ameriki in na evropski ceni. Surovo železo se je podražilo za 7%, lito železo za 9,5%, jeklo za 6,5%, težji jekleni izdelki za 5,75%, vroče valjani izdelki za 5,5%, počevčina za 4,5%.

KOZE NA NEMSKEM TRGU

Na 80. dražbi kož v Hannoveru je ostalo mnogo govejih težkih kož nerazprodanih. Bolj gladko se je razvijala kupčija s telečjimi in konjskimi kožami, medtem ko so cene ovčjih kož postale. Zabeležili so naslednje cene: teleče kože 215-504 tw, lažje kože 211-220 (na prejšnji dražbi 209-217), volovske (15-20 1/2 kg) 154-175 (152-177), kravje (15-39 1/2 kg) 131 do 137 (128-136), bikove 156-186 (167-192), jagnjeta 110-162 (143), konjske (nad 20 cm) 18-27,40, žrebeta 7 (7-10,60) mark za komad.

ITALIJANSKI DELAVCI V NEMCIJO

Kakor poročajo nemški listi, pričajo v Baden-Wuerttembergu prvih italijanskih kmetijskih delavcev. Listi poudarjajo, da gre za poizkus. Italijanski delavci bodo lahko delali samo na poljih in v gozdovih. Z gospodarji bodo sklenili pogodbe za trajnostno 6 mesecev.

DENAR

FUNT ŠTERLING NE BO RAZVREDNOTEN. Zadnji teden so se na mednarodnih borzah razširili glasovi, da namerava Angleška narodna banka znižati vrednosti funta šterlinga. To vest se je zdelo zanimivo in navajajo, da gre za to, da bi se obvel (marja) dopustnega nihanja povečal. Zdej je izjava 0,75% v vsaki smeri. Ko bi se ta obsej povečal samo nazadnje v določeni smeri, Toda prav tolikšna možnost je, da se poveča tudi navzgor. O tem je bilo govora na sestanku Evropske plačilne zveze v Parizu. Vprašanje bi prišlo na dnevni red samo v primeru vpletave zamenljivosti. Vsekarer bi moral dati pristaneč za takšno povečanje obsega nihanja Mednarodni denarni sklad, ki dovoljuje sedaj nihanje samo do 1%.

NOVI KOVANCI V JUGOSLAVIJI

Beograjska vlada je sklenila izdati nove kovance v vrednosti 10, 20 in 50 dinarjev iz zmesi bakra (91%) in aluminija (9%). Papirnati denar bo nato potegnen iz obtoka. Kovance 20- in 10-dinarskih kovancev iz aluminija, kakor je bilo prej odredeno, se ne bo izvršilo. Danes so v obtoku cinkovi in aluminijasti kovanci (0,50, 1, 2 in 5 dinarjev). Narodna banka sproti potegne iz prometa cinkov denar. Banka odkupuje stare srebrne kovance, jugoslovanske, avstrijske, nemške, nadalje tolarije Marje Terezije.

ZLATE IN DOLARSKE REZERVE V EVROPI

RAZEN V BRITANII. V zahodni Evropi — razen v Britaniji — so zlate in dolarske rezerve v letu 1954 narasle za 1565 milijonov dolarjev, in sicer za 643 milijonov v zlatu in 922 milijonov v dolarjih. Velika Britanija je pridobila 100 milijonov dolarjev. Rezerve vsega sveta — tudi Sovjetske zveze, v kolikor gre za povišanje dolarskih rezerv — so narasle za 2,172 milijonov dolarjev. Najbolj so narasle rezerve Zahodne Evrope, in sicer v V. Britaniji, Zahodni Nemčiji (za 773 milijonov), Franciji (305), Italiji za 113 mil. itd.

PRODAJA IN PROIZVODNJA ZLATA

LANSKO LETO. Proizvodnja zlata v svetu za 910 milijonov dolarjev zlata. Sovjetska zveza je prodala za 50 milijonov dolarjev zlata.

Cene jugoslovanskega blaga na tujih trgih

Navajamo nekaj cen, ki jih je doseglo jugoslovansko blago v zadnjem času na tujih trgih:

STALAKIH V SVIČI

21 švicarskih frankov za tona, franco jugoslovanska meja proti obdrtku 5% provizije; kremenček pesek, izvožen v Italijo, po 3.800 lir tona, franco jugoslovanska meja brez provizije. Rjav premog, izvožen v Avstrijo po ceni 10,45 dolarja za tona fco jugoslovanska meja; izvožen v Italijo po 7.200 lir za tona vrsta 0/10 mm in 8.200 za tona vrsta 10/20 mm, fob Rašnja, proti obdrtku 2% provizije.

OGNEVANA (MAKAZINATNA) OPEKA

izvožena v Italijo po 74.500 lir za tona franco jugoslovanska meja Sežana. Beli boksit, izvožen v Zahodno Nemčijo po 191 nemških mark za tona, franco postaja Jesenice; izvožen v Italijo po 32.000 lir za tona franco jugoslovanska meja Sežana.

OPEKA

Zaključene so bile kupčije za izvoz v Italijo po 6,80 lir za komad fco jugoslovanska meja proti 3% proviziji, za izvoz v Avstrijo po 11,90 dolarja za 1000 komadov, franco jugoslovanska meja, proti proviziji 1,5% za tujeja agenta. V Italijo so bile prodane opeke mere 26x12x6 po 5,80 za komad, franco tovarna, mere 26x26x13 po ceni 6,50 lir za komad; vse franco tovarna brez provizije.

KORCI ZA TRST

za cene 10,80 italijanskih lire za komad, planet 15 lir, fco opekarna.

AZBEST-MOKA VII. RAZR.

iz Italijo po 18 lir za kg, franco Sežana. Marmor, v blok, »Mimas« za Zahodno Nemčijo po 88 dolarjev za kub. m franco jugoslovanska meja, proti 5% provizije. »Pazine« za Holandijo po 250 holandskih guldinarjev za mere 149 cm, 270 hol. god. za mere 249 cm in 300 hol. god. za mere nad 250 cm. Vse za kub. meter franco jugoslovanska meja brez provizije. »Travertin Kučkovac« za Belgijo po 3500 belgijskih frankov za kub. meter, franco jugoslovanska meja brez provizije; za Avstrijo po 65 dolarjev za kub. meter franco jugoslovanska meja. »Vencak« v ploščah za Finsko po 6 dolarjev kv. meter franco jugoslovanska meja.

CEMENT PORTLAND ZA BRAZILIJO

po 23 dolarjev cif Rio Grande za tona. Portland cement za Sirijo po 112 šilingov tona cif Latakija; cement »500« za Italijo po 7.300 lir tona franco tovarna; Portland cement za Paragvaj po 29 šilingov za tona cif Buenos Aires, proti 3% provizije.

NOVO NAROČILO RESKIM LADJEDELNICAM

Neki grški brodar, ki posluje v Angliji, je naročil v reški ladjedelnici »3. maja« izgradnjo 10.600 tonske ladje tipa tramp. Zdej gradijo v reški ladjedelnici 9 ladij za »Jugolinjo«, 3 za Svico in 2 za grške brodarje.

GROM IN STRELA

Redko kdaj so v Evropi razsajale takšne nevihte kakor letos. Iz Francije poročajo, da je tam strela ubila v enem dnevu 7 ljudi. V Zablaku v Črni gori je udarila strela v stajo, kamor se je zateklo 12 črnogorskih kmetov. Ubila je 9 kmetov. V Milanu je 25. tebe meseca med nevihto udarila strela okoli 500-krat. V Avstriji je bilo v okraju Grunden 23. julija 9 žrtev. Hudournici je odnesel most, vanj je zavozil avtomobil z ognječastci in za njim še drugi avto.

GOSTILNA FURLANA REPENTABOR

DOMAČA KUHINJA IN PRISTNA VINA — CENE UGODNE!

Za morebitna naročila in rezervacije, kličite telefonsko celico Repentabor!

KRMA

MILAN. Za stot fco milanska postaja: majsko seno 2500-2600; otava 2300-2400; seno iz detelje 2300-2500; stlače na slamo 900-1000 lir, lanene pogaje 7150-7350; koruzne pogaje 440-4500.

MED ITALIJO IN TUJINO

O novem sporazumu z Avstrijo

Avstrija. Z novim trgovinskim sporazumom od 31. maja, ki bo veljal od 1. julija dalje eno leto, je Italiji uspelo povišati nekatere svoje izvozne kontingente, tako n. pr. za sveže sadje od 8 na 15.000, za svežo povrtnino od 10 na 15.000, za mlad krompir od 7 na 8000 ton, za vina in vermut od 300.000 dol na 25.000 hl in za cvetlice od 40 na 80.000 dolarjev; pri zelenjavi in sadju je pa predvideno, da bo avstrijska vlada dovolila prekoračenje kontingentov, če bi sedaj določene avstrijski trg izčrpal pred potekom leta.

Ne glede na to, da bo Avstrija s 1. julijem — kar sovpada z uveljavljenjem novega sporazuma — povišala uvozne sprostivite za članice OEEC na 84,1% svojega uvoza, so bili doseženi poviški italijanskih izvoznih kontingentov tudi za razne tekstilne in kemične proizvode ter artikle kovinsko-mehanične in drugih strok. Da navedemo nekatere postavke (v tisočih dolarjev): jeklene cevi (250), stroji za kopanje in žerjavi (200), cilindri za valjanje (200), razni proizvodi električne industrije (600), orodni stroji (200), drugi stroji (500), žravnice kemični proizvodi (500), znanstveni aparati in instrumenti (50), blagajniški registerji (20), gumijaste cevi (50), pnevmatike in zračnice (70).

Kar zadeva povišanje avstrijskih izvoznih kontingentov, je bilo največ zanimanja za les, posebno ker je tudi Avstrija omejila izvoz tega važnega artikla. Dosežen je bil sporazum za 2,7 mil. kub. metrov žaganega lesa, 100.000 kub. metrov tramov (nuso Triestec), 7000 ton lesnih odpadkov, 15.000 kub. m prečnikov in odnic (Stangen- und Gersthölz) in prav toliko jamskega lesa.

IZVOZ BOMBAŽNEGA PREDIVA IZ ITALIJE V PAKISTAN

Pakistanska podjetja so naročila v Italiji bombažnega prediva za 1 milijon dolarjev. To je peto naročilo v okviru ameriške gospodarske pomoči Pakistanu, ki znaša skupno 22 milijonov dolarjev. Prejšnje pogodbe v okviru te pomoči je Pakistan sklenil z Nemčijo, V. Britanijo, Hongkongom.

PROMET V ITALIJANSKIH LUKAH

Neugoden položaj tržaške luke

Po statističnih podatkih ministrstva za trgovino mornarico je promet v italijanskih pristaniščih v lanskem letu prekosil vsa dosedanja leta. Bil je višji kakor v vsakem povojnem letu, pa tudi višji kakor v predvojnih letih. V italijanskih lukah je lansko leto prispelo, oziroma odplulo iz njih 269.012 ladij s čisto tonažo 156 milijonov ton; v letu 1953 pa 259.140 ladij s skupno tonažo 144 milijonov ton. Naraste čiste tonaže, je torej znašal v letu 1954 8,3%, kar približno ustreza tudi povišanju prometa z blagom.

V italijanska pristanišča je lansko leto prispelo 58,4 milijona ton blaga, leta 1953 54,1 milijona ton leta 1952 47,2 milijona ton. Blagovni promet je bil lani za 7,9% večji kakor v letu 1953. Celoten promet z blagom je lansko leto preselil za 14,6 milijona ton promet iz leta 1938 v starih mejah in za 17,5 milijona v sedanjih mejah; povišanje znaša v prvem primeru 33%, v drugem pa 43%.

CE UPOŠTEVAMO SAMO PROMET S TUJINO

je količina blaga izkrcanega v italijanskih lukah leta 1954 preselila 2,9 milijonov ton količino izkrcanega blaga v letu 1953, za 13,68 milijona pa količino iz leta 1938.

NAVAJAMO V VRSTNEM REDU LUKE PO KOLIČINI PROMETA:

1. Genova 10,1 milijona ton prometa, se pravi 17,6% vsega prometa v italijanskih lukah;
2. Neapelj 7,65 mil. ton prometa (13,1 odstotkov vsega prometa);
3. Benetke 6 milijonov ton (10,3%);
4. Livorno 4 milijone ton (6,8%);

BRŠKI VODOVOD

Brda so od meseca junija tja do oktobra v suhem položju brez vode; domači vodnja, ki so tedaj po večini suhi. Prebivalci Števerjane, Sentmavra in Oslavja imo morajo tedaj voziti iz Pevnice, iz Rutarjev pa hodijo poraj v Idrijo. Brici morajo v tem času silno štediti z vodo, kar povzroča marsikatero nevedčnost.

Zadnje čase so tudi oblasti spoznale, da je treba temu odpočiti. Zdej se, da hoče goriška občinska ura prava speljati vodovod do najvišje točke Oslavja, in sicer s potiskanjem z brizgalkami. Oslavje spada namreč pod goriško občino. Pozneje naj bi se isti vodovod podaljšal na podoben način do števerjanske cerkve. Ta voda bi prihajala iz Mrzelca pri Solkanu (v Jugoslaviji), od koder prejema vodo goriška občina proti primerni odškodnini, ki jo plačuje Jugoslavija.

Kakor znano, je Jugoslavija speljala vodovod v vse njene predele. Goričani bi si prirahili ogromne stroške, ako bi brški vodovod potikaljšali v vse predele italijanskih Brd. S tem bi odpadli vsi stroški za divjalne naprave. Voda bi pa prihajala na isti način kot za Gorico. Jugoslavija bi v tem pogledu gotovo šla na roko. Tako bi prirahili tudi novo finančno breme slovenskim občanom, ki bi jih zahtevalo neekonomično podaljšanje vodovoda do Števerjanske cerkve.

DROBNE IZ ITALIJE

ŠVICARSKO POSOJILO ZA ELEKTRIFIKACIJO ITALIJANSKIH ZELEZNIC

Zdej so bile objavljene podrobnosti o velikem švicarskem posojilu, ki je bilo podeljeno italijanskim državnim železnicam s posredovanjem Evropske plačilne zveze. Gre za 200 milijonov švicarskih frankov, ki jih bo Italija vrnila v 26 letih. Denar bo uporabljen za elektrifikacijo italijanskega železniškega obrežja med Genova, ki je pomembno izhodišče za švicarski tranzit, in Svico. Elektrificiralni bodo proge Pino-Luino, Alessandria — Novara — Oleggio — Arona, Oleggio — Sesto Calende — Luino in Laveno — Gallarate ter zgradili in elektrificirali dvojni tir Gallarate — Arona.

ITALIJANSKA ZUNANJA TRGOVINA NA PODLAGI DVOSTRANSKIH POGOĐOB

Državni podtajnik za zunanje zadeve Folchi je izjavil agenciji Interpress, da je bilo sodelovanje med italijanskim ministrstvom za zunanje zadeve in ministrstvom za zunanjo trgovino v preteklem letu tesno. Pred letom 1954 so bile velike težave, kako poiskati za italijanski izvoz primerne kupce v tujini, in sicer takšne, v katerih bi italijanski izvozniki imeli zaupanje. To je bila zadeva dvostranskih sporazumov. Za svoj izvoz na podlagi dvostranskih sporazumov je Italija prejela lansko leto 2

TRŽNI PREGLED

Tržaški trg

KAVA

TRST. Povprečne cene kave na eni proizvodnje so naslednje: *Brazilska kava*, v dolarjih za 50 kg fob: Rio N. Y. 5 49; Rio N. Y. 3 51; Santos Superior 63; Santos extra prime good to large bean 66; Victoria 5 good to large bean 39; *Srednjameriška kava*, v dolarjih za 50 kg fob: Haiti naravn. XXX 56,25; Salvador naravn. 59; Kostarika 71; *arabska kava*, v šilingih za 50 kg cif: Gimma 304; Moka Hodeidah 1 420; *afriška kava*, v šilingih za cwt cif: Uganda oprana in prečiščena 270; *indonezijska kava* v holandskih florintih za 100 kg cif. Bali Robusta 10-12% nečistoče 267.

Povprečne cene ocarinjene kave od uvoznika do grosista fco skladišča prodajalca v lirah za kg neto ponovno pretehtano: *Brazilska kava*: Rio N. Y. 5 1180; Rio N. Y. 3 1200; Santos Superior 1390; Santos E. P. good to large bean 1410; *Vittoria 5 good to large bean* 1140; *Srednjameriška kava*: Haiti naravn. XXX 1405; S. Salvador 1510, Kostarika 1590; *arabska kava*: Gimma 1200, Moka Hodeidah 1 1355; *afriška kava*: Uganda oprana in prečiščena 1060; *indonezijska kava*: Bali Robusta 10-12% nečistoče 1080.

KAKAO

TRST. Tržaški prekupevalci so prejeli ponudbe kakava z Zlate obale po naslednji ceni: kakao good fermented 267/6 šilingov za 50 kg cif proti vkrcanju v juliju-septembru, 290 šilingov proti vkrcanju v avgustu-oktobru in 295 šil. proti vkrcanju v oktobru in 300 šil. cif Trst.

SLADKOR

TRST. Cene sladkorja so ostale skoraj neizpremenjene, trg je miren, sklenjenih kupcij je malo. Angleški kristalni sladkor ponujajo po 43 funtov šterlingov za tona cif Trst. Belgijski sladkor začasno ne kvotira. Cene kubanskega sladkorja so ostale na prejšnjih kvotacijah.

Italijanski trg

Na italijanskem trgu z vinom vlada že dalj časa mrtvilo zaradi majhnega povpraševanja. Prekupevalci so zelo previdni pri sklepanju kupcij. Čeprav so prodajalci pripravili nižje cene zaradi potrebe po denarju in ker morajo izraziti stare zaloge, ker se bližajo trgatve, trgovanje z vinom ni zažvelo. Proizvajalci trdijo, da je prišlo do teh kritičnih razmer zaradi konkurenca tako imenovanih umetnih vin. Eden izmed vzrokov tega stanja je tudi ta, da je cena vina na drobno previsoka za kupno moč širokega sloja porotnikov.

Podobne razmere so na trgu z mlečnimi izdelki, na katerem prevladuje ponudba. Proizvodnja sira se je v prejšnjem letu dvignila na 3.370.000 stotov; zaloge nerazprodane sira se vedno večajo. Na trgu z rižem, ki je trenutno oziroma, ko je bilo sklenjeno, da se bo v letošnjem letu zasejana površina zmanjšala, vlada zopet mrtvilo. Cene kljub temu niso padle in to zaradi dobre ekonomske organizacije proizvajalcev.

Trg z žitom je ustaljen. Cene se krepo držijo, čeprav prevladuje ponudba. V zadnjem tednu je bilo sklenjenih več kot 1000 kupcij. Na nekaterih tržiščih so cene moke padle. Po otroh je precejšnje povpraševanje. Cene krme so različne v raznih pokrajinah, zaradi različnih vremenskih razmer. Na trgu s kladivo živino so cene ustajene. Večje je povpraševanje po prašičih.

Cene olivnega olja so čvrste. Sveže sadje in sezonska površina se dobro prodajata.

ZITARICE

LODI. Mehka pšenica fina 7100-7300, dobra 6700-6900; trda pšenica fina 8600-8800, dobra 8400-8600; koruza fina 6700-6900, srednje kakovosti 6150-6300, dobra 5800-5900; inozemska koruza 5800-6000; inozemski ječmen 4900-5100; ovos 6300-6500; inozemski ovos 6100-6200; inozemska rž 4500-4600, proso 6500-7000; inozemsko proso 6500-6800; pšenična moka tipa 00 10.400-10.900, tipa 0 9650-9750, tipa 1 9250-9350, tipa 2 8450-8550; moka za gnetenje tipa 0 10.250-10.450; pšenični zdrob tipa 0 11.300-11.500, tipa 1 10.800-11.000; koruzna moka 5400-5600, boljše vrste 6400-6600; pšenični otrobi 3700-3800.

Neoluščeni riž: Arborio 8400-9300; Vialone 7500-8300; Maratelli 7000-7300, naveden 6200-6400, slabše vrste 6600-6800.

Oluščeni riž: Arborio 16.500-17.500; Vialone 14.500-14.800; Maratelli 12.000-12.500; krajevna vrsta naveden 10.000-10.500, slabše vrste 9600-9900.

ZIVINA

LODI. Cene za kg žive teže fco štala, kladna živina: voli I. 300-350, II. 250-280; krave I. 290-360, II. 220-280; biki I. 300-360, II. 270-290; junci in junice I. 310-360, II. 240-290; *vrpežna živina*: par volov 290-320.000 lir, vrpežni junci I-2 leti starosti 240-280; junci do 1 leta starosti 80-120.000 lir glava; mozne krave 80-100.000 lir glava; krave pravnice 130-140.000; junice 90.000-100.000; telice za rejo 40-50.000; miadki biki za plemo 120-190.000; konja za zakol I. 290-330, II. 240-280; zrebeta za zakol 300-340; vrpežni konji

140-160.000 lir glava; kobile 150-200.000 lir glava, zrebeta do 1 leta starosti 40-60.000, čez 1 leto 90-120.000.

PERUTNINA

LODI. Živi piščanci I 830-900, II 650-700 lir za kg, zaklani I 900-1000, II 720-820; inozemski zaklani purani 380-400; inozemske zaklane pure 400-480; žive gosi 300-310, zaklane 350-360; žive pegatke 800-850, zaklane 950-1000; žive kokosi 500-550, zaklane 630-690; živi golobi 600-650, zaklani 750-850; živi zajci 350-400, zaklani 450-480; žive rase 380-420, zaklane 500-550; goske za rejo 500-600 lir komad, račke 300-350; piščetke 90-110, pegatke 200-250, purani 300-330, pure 350-400 lir komad; jajca sveža I 25-26 tur lir komad, II 24-25; inozemska jajca 20-25.

KOZE

GENOVA. Sveže osoljene kože: teleta (kvadratne kože) z repom 3-8 kg 590-670 lir kg, 8-12 kg 450-480, 12-20 kg 370-420; junci 20-26 kg 310-350; voli in krave do 40 kg z glavno in parklji 215-240, nad 40 kg 205-235.

ZELJENJAVE IN SADJE

MILAN. Suh česen 60-75 lir kg; korenje 65-80; ohrovi 35-50; kumare 5-15 tur lir komad; kumare 50-60 lir kg; čebula 24-38; rozmarin 180-220; svež fižol 60-90; fižol v stročju 75-95; gobe 1000-1200; cikorkija 70-140; solata endivija 90-130; melancani 80-110; krompir 28-32; paprika 70-110; rumena paprika 250-350; paradizniki 40-80; peteršilj 90-120; zelena 40-80; bučice 30-80; buče 70-80.

Marelice I. 140-150, II. 90-110; smokve 100-140; jabolka navadna mešana 60-70;

hruške navadne mešane 70-140; breskve I. 120-150, II. 50-80; slive I. 110-150, II. 40-80; belo grozdje 170-220; pomaranče (jajčaste) 180-250; limone 120-150.

KONOPLJA

TURIN. Konoplja iz Piemonta fco skladišče v silačenih balah: dobra konoplja I. 26.950 tur stot; srednje vrste I. 23.570; navadna 19.600; slabše vrste 15.360; odpadki konoplje II. vrste 8930 do 10.270.

OLJE

FIRENZE. Za kg fco proizvodnja: oljivo olje extra do največ 1% kisline 520-530, do največ 1,50% kislin 510-520, do največ 2,50% kislin 500-510, do največ 4% kislin 490-500; dvakrat rafinirano tipa »A« 545-555, tipa »B« 485-495; semenjsko olje navadno 385-390; olje iz zemeljskih lesnikov 400-415.

KONSERVIRANA ZIVILA

PARMA. Dvakrat koncentrirana paradiznikova meza v stekalnih ploščah po 5 in 10 kg 140-150, v stekalnih po 1/2 kg 160-170; trikrat koncentrirana paradiznikova meza v stekalnih po 5 in 10 kg 150-160, v stekalnih po 1/2 kg 170-180; olupljeni paradizniki v stekalnih po 1200 g 130-135 lir stekalnih, v stekalnih 500 g 70-75; grah v stekalnih 500 g 180-190 lir kg; fižol v stročju 190-220; gobe v kislu 1500-1700; čebulice v kislu 210-220; tunina v olju 730-830; sardine v olju 480-560; polenovka 550-850; marmelada različne kakovosti v stekalnih po 5 kg 220-240 tur kg, v stekalnih 1/2 kg 250-260; marmelada iz jabolk in sliv v stekalnih 5 kg 150-160, v stekalnih 1/2 kg 170-180.

MEDNARODNA TRŽIŠČA

CHICAGO	27/6	12. 7.	26. 7.
Pšenica (stot. dol. za bušel)	199 ¹ / ₂	201 ¹ / ₄	199 ¹ / ₂
Koruza (stot. dol. za bušel)	142 ¹ / ₂	140 ¹ / ₂	139 ¹ / ₂
NEW YORK			
Baker (stot. dol. za funt)	40	40	40
Cin (stot. dol. za funt)	94.87	95.87	98.37
Svinec (stot. dol. za funt)	15	14.80	15
Cink (stot. dol. za funt)	12.50	12.50	12.50
Aluminij (stot. dol. za funt)	23.20	23.20	23.20
Nikelj (stot. dol. za funt)	64.50	64.50	64.60
Bombaž (stot. dol. za funt)	34.75	34.58	34.45
Zivo srebro dol. za steklenico	283	276	268
Kava (stot. dol. za funt Santos 2)	60.50	54.50	55
LONDON			
Baker (f. šter. za d. tono)	328	343	369 1/2
Cin (f. šter. za d. tono)	727	736	770
Cink (f. šter. za d. tono)	90 1/4	92	90 1/4
Svinec (f. šter. za d. tono)	102 1/2	105 1/4	107 1/2
SANTOS			
Kava Santos C (kruzejrov za 10 kg)	420	425	430

Splošni optimizem zaradi ugodnega zaključka mednarodne konference širnih vodnih velesil se je prenesel tudi na svetovne borze. Upanje na pospešitev svetovne izmenjave in uveljavitev trgov se splošno ugodno vplivalo na cene v smislu njihove utrditve. Iz posebnih vzrokov so se nekateri artikli zopet podražili, tako n. pr. kavčuk zaradi velikih nakupov Sovjetske zveze.

ZITARICE

Pšenica se je v tednu do 22. julija v Chicagu pocenila od 201 3/4 na 200 7/8 stotinke dolarja za bušel proti izročitvi v septembru. Prav tako je cena koruzi nazadovala od 138 1/8 na 134 7/8 stotinke dolarja za bušel. Po sklepu ameriškega senata bodo ZDA lahko od svojih presežkov izvozile za 1.500 milijonov dolarjev žita namesto 700 milijonov.

SLADKOR, KAVA, KAKAO

V New Yorku je cena sladkorja za malenkost napredovala, in sicer od 3.20 na 3.23 stotinke dolarja za funt. Ameriška parlamentarna komisija za kmetijstvo je odobrila načrt za nov zakon, ki pooblašča vlado, da začeni z letom 1957 da na razpolago polovico razpoložljivega sladkorja domačim proizvajalcem, ostalo polovico pa izvoznikom. S tem hočejo boljše založiti domači trg, ker se je domača potrošnja povzela za 155 tisoč ton, la leto. — Cena kavi je v New Yorku v tednu od 22. julija napredovala od 45.2 na 46.10 stotinke dolarja za funt. V kratkem se sestanele ministra za finance Brazila in Kolumbije v Rio de Janeiro. Na sestanku bo govora tudi o tečaju valut glede na izvoz kave iz dežel. Brazilija hoče olajšati zadevne valutne ovire. — Nemenaden padev cene kakava je iznenaden prekupevalcev. Cena je padla v New Yorku od 34 na 31,90 stotinke dolarja za funt. Prodajni urad Zlate obale je objavil, da je pripravljen prodajati kakao po 295 šilingov za cwt (1 cwt tehta 50,8 kg), cif angleška pristanišča, in sicer proti vkrcanju v oktobru-decembru. Doslej še ni bila izvršena nobena prodaja pa tej ceni.

VLAKNA

Nihanje cene bombaža na newyorški borzi ni veliko. Dne 22. julija je bombaž notiral 34,65 (teden prej 34,60) stotinke dolarja za funt proti takojšnji izročitvi. V Liverpoolu bombaž middling 15/16 po 31,31 penija za funt (teden prej 30,87). V Aleksandriji Karnak good 60 (61,01) talarja za kantar. — Cena volni je v New Yorku ostala neizpremenjena pri 135 stotinki dolarja za funt v Londonu česana vrsta 64'SB 112 penijev za funt pri kupcu, 113 pri prodajalcu, proti izročitvi v septembru. Na dražbah v Londonu so bili manj pesimistični glede bodočnosti. Po področju gospodarskega komiteja Bri'anske skupnosti je izvoz iz 9 držav izvozne volne vrst svetovne vrednosti v vrednosti 22,3 milijona funtov v zadnjem tromesečju 1954 na 27,4 milijona funtov. Cena v Franciji (Roubaix) 1110 (1130 tedn prej) frankov za kg proti izročitvi v avgustu. Pakistanska vlada ceni pridelavek v sezoni 1955/56 na 5,5 milijona bal juze, se pravi približno tliško kakor v prejšnji sezoni. — Juta v Kalkuti 22. julija first Pakistan 105-108 indijskih rupij za maund (1 maund 82 funtov).

KAČUK

Cena kavčuka je zopet napredovala, in sicer v New Yorku od 40,15 na 42,30 stotinke dolarja za funt proti izročitvi v septembru. V Londonu od 36 5/8 na 37 1/2 penija za funt pri kupcu in od 37 1/8 na 37 3/4 pri prodajalcu proti takojšnji izročitvi. Skok cene pripisujejo velikim nakupom Sovjetske zveze. Z druge strani rastejo potrebe ameriške avtomobilske industrije po gumiju. V prvih štirih mesecih je bila potrošnja za 52.000 ton večja kakor proizvodnja. V mesecu maju tega leta je svetovna proizvodnja naravnega kavčuka dosegla 135.000 ton, potrošnja pa 160.000 ton. Zaloge so se zmanjšale za 25.000 ton.

KOVINE

Elektriciteten baker je na newyorški borzi v tednu do 22. julija zopet napredoval, in sicer od 41 na 41,30 stotinke dolarja za funt proti takojšnji izročitvi. Proizvodnja je zaradi stavk v ZDA zaozla. Zguba znaša okoli 35.000 ton. Zaloge rafinirane bakra so se v ZDA silno skrčile, ker so ZDA izvozile v juniju za 132.810 ton bakra. Vlada je morala iz svojih zalog dodeliti oboroževalni industriji 53 milijonov funtov bakra. Proizvodnja v Čilu cenijo v letošnjem letu na 420.000 ton (lani 320.000). To je cenitev čilske vlade, toda nevarnost stavk obstoji tudi v Čilu. — Cin je v New Yorku napredoval od 96 na 97,50 stotinke dolarja za funt. Prav tako je cena poskočila tudi v Londonu, kjer je doseglja raven iz aprila lanskega leta, to je 73 funtov šter lingov za tona. Cena antimonya Laredo je ostala neizpremenjena pri 28,50 stotinke dolarja za funt. Lito železo nezmenjeno pri 56,59 dolarja za tona, Buffalo pri 35,70; staro železo 40,32 (teden prej 38,50) dolarja za tona; živo srebro neizpremenjeno pri 288-291 dolarja za steklenico. Barvaške kovine v ZDMH Nemčiji 23. julija: svinec 139,52 DDM za kg, cink 116,26 in cin 923 LM.

Večernik KMEČKE ZVEZE

SEDEŽ: TRST - ULICA FABIO FILZI ŠT. 10 - TELEFON ŠT. 54 58

RESNICA O UMETNIH GNOJILIH

Se najdeš kmete, ki dvomiš o učinkovitosti umetnih gnojil in jih odklanjajo, češ da so njih uspehom lid. Umnih ali celo škodljivaj. Vzklik tiči v tem, ker so se razen dobrih doslehi tudi slabi uspehi. Vobče lahko trdimo, da se umetna gnojila povsod izplačajo, če jih pravilno rabimo. Najbolji dokaz za to je rastoča poraba tega pomoznega gnojila. Ako bi to gnojilno sredstvo ne izplačalo, bi ga napredne dežele nikoli ne uporabljale v takem obsegu, kakor se to godi danes. Kmetje ted dežel bi se gotovo smejali mnenju nekaterih sicer bolj redkih naših ljudi, češ da ta gnojila po svojem učinku škodujejo zdraviu.

Gospodjarji, ki imajo pomisleke o vrednosti umetnega gnojila, so nedvomno imeli slabe izkušnje s temi gnojili. To za stamogoa dva razloga: nepravilno gnojenje in neugodne vremenske razmere. Oba ta razloga imata pri nas zopet odlično besedo.

Ze naziv »umetno gnojilo« po vedno dovolj razloženo, da ga je izdelal človeški um in ga nameril zemlji, da ji pomaga pri hranitvi rastlin. V ta namen pa je moral že prej ugotoviti, kaj vse hiša (zemlja) potrebuje za reje svojih otrok (rastlin). Tudi to je znanost ali kemija (torej za pet um) rešila. Zal pa nismo tega za uspešno kmetovanje tako pomembnega vprašanja praktično rešili mi. Kolkto je kmetov, ki poznajo umetno sestavo svoje zemlje, ustroj poljskih rastlin, sestavine domačega (hlevskega ali naravnega) gnojila, umetnih (rečemo jim tudi kemičnih) gnojil? To pa je prvi pogoj za uspešno rabo teh gnojil.

Umetna gnojila zahtevajo torej umno roko. Le ta more s pridom izkoristiti to pomozno sredstvo in dogmati, kdaj, kje in kako jih uporabljamo, če se izmlecna kislina v teranu. V tem primeru bi se mogli doseči pri nas zelo lepi uspehi celo na osiromašenih travnih parcelah. Za rešitve, da umetna gnojila zemljo izpejajo, ker jo pripravijo do večje delavnosti »rodovitnosti. Cim več pa zemlja, da temveč ji moramo vrniti na odvzetih redilnih snoveh in to predvsem v obliki dobrega hlevskega gnojla. S tem pa smo se spet srečali s starim ožjopomnom: Skrbimo za čim večjo količino dobrega gnojla!

II. MLEČNA KISLINA V TERANU
Kemična preiskava raznih vzorcev kraskega terana je do gnala, da vsebuje mnogo mlečne kisline in sicer od 2 do 4,5 grama na liter, kar se pri drugih vrstah redkokdaj najde. Zato je ta kislina z ogljikovo kislino vred značilna prva terana. Obe kislini izvirata iz jabolčne kisline, ki jo razkrajajo bakterije.

Na podlagi kemičnih ugotovitev se teran od drugih, sicer enakih vrst, v zbiranju razlikuje po vsebini mlečne kisline, ki mu pa ne kvari njegovega okusa, ker je mila in prijetno dišeča. Iz podrobnega ocenjevanja se da torej sklepati, da je ta kislina najbolj značilna in tipična prvina kraskega terana.

V moštu pred vrenjem niso mogli ugotoviti kisline te vrste, kar dokazuje, da se ta tvori šele pri vrenju iz drož in s predvrenjem drobnosti. Vinarški strokovnjak W. Seifert je do gnal, da je njen tvorec v vinu bakterija Diplococcus malolacticus. Po delovanju teh bakterij se jabolčna kislina razcepi na ogljikovo in mlečno kislino, ki ju pa navadno najdemo samo v zdravih vrstah. Tvori se pa tudi v takih, ki ostajajo delj časa v drožeh. Dognana je tudi, da dobiva teran svoj mil, prijetno dišeči okus predvsem od nje.

Mlečna kislina vzbija in izraješuje tudi tek, kar je izrazito nas dobro uspejajo, bi zvečali vsaj nekaj pomladanske čebelne paše, posamezniku bi pa pri našalo to sadje tudi nekaj koristi na skromnem terenu. Nekoe so v tržaški okolici sejali mnogo ajde, ki da čebelar izvirno biro v veliki množini. Skoda pa, da naš človek to opušta. Temu je vzrok slab donos v skoro stalno sušnih letih. Kljub temu bi bilo koristno posvetiti čebelarstvu večjo skrb. Marsikdo bi lahko gojil po nekaj panjev. Samo veselja in poguma je treba. Naše učiteljstvo bi lahko mnogo pripomoglo z nasveti pri posameznikih, da bi začeli čebelariti po okolici. Ze v zgodnji mladosti naj bi utecem ponostavljali čebelo kot zagled marljivosti in organiziranosti, ki je koristna tudi človeku.

Na Tržaškem stoji naša čebelarja vse, da bi ohranili svoje čebelne družine. Priznati jim je treba veliko požrtvovalnost, s katero premostijo vse ovire, da ne bi pustili čebele svoji usodi. Ker ni doma dovolj pašne prevažajo panje na pašo izven svojega območja, to je do danes tuda čez mejo, v ugodne kraje kakor Rodik in postojni ski okraj. V prejšnjih letih so jim bile obmejne oblasti naklonjene, zdaj pa ovirajo prevažanje s preostrih kontrolnim postopkom. Italijanske oblasti zahtevajo na meji velike kvantitve in delajo precejšnje sitnosti sploh. Obmejni ozgani bi morali svoje postopek izvesti hitro in širokogrudno, saj je od naglega prevoza na pašo odvisen vsi gojdarji. Na zunanji trgih je bilo veliko povpraševanje po čebelah maticah, kar je ugodno vplivalo na izvoz. Izvozilo so 40-45% novih matic, to je okoli 24-25.000. Povprečna cena je znašala 500 do 600 lir za vsako. Italija je lansko leto izvozila 11.000 stotov medu v vrednosti 153 milijonov lir, medtem ko je izvozila 97 stotov v vrednosti 4 milijonov lir.

točili v sode v hladni kleti, v kateri je do maja meseca ostal na drožeh. V tem vinu ni bilo opaziti zmanjšane vinske kislinosti, pa tudi ne razvoja ogljikove kisline. Pri poskušnji je bilo to vino precej kislno in slabo užitno. Mlečne kisline je bilo v njem zelo malo. Po njegovem okusu to ni bil pravi teran.

Drugi poskus so napravili v namenom, da bi ugotovili občutljivost bakterij mlečne kislinosti na razvoju v hladni kleti. Mlado teranovo vino so razdelili v dve polovici: prvo se je malo požeplalo, drugo pa sploh ne. Maja meseca je nepožeplano vino postalo izoren teran s 7,75 grami skupne kisline (14,2 grama je bilo v moštu) in 3,35 grama mlečne kisline v literu. Požeplano vino pa je ostalo kislno in neuzitno. Ta dva poskusa potrjujejo, da pridobiva teran svojo značilnost predvsem od bakterij mlečne kisline in njihovega delovanja.

Po vsem navedenem je lahko priporočati kraskega vinogradnika, naj še nadalje izvaja stari preizkušeni način prave terana. Po tem se namreč pospešuje razvoj in delovanje bakterij mlečne kisline, ki mu edina ustvarja njegovo izrazito značilnost in okus.

Kmet in vrtnar v avgustu

Na njivi in na polju se je čas za setev jesenske repe in koruze za zeleno krmo. Na zavetne njive sadimo še ohrovt. Fižol moramo sproji pobirati, kakor hitro je stroči suho. Omlatiti in očistiti ga je treba nemudoma in ga tudi razkužiti z ustreznimi sredstvi, da ga ne bo razkužjal in uničil fižolzar.

Koruzo moramo pobirati, kakor hitro je zrelo. Za njo zaleto jemo njivo teran. S tem pa se spet srečamo s starim ožjopomnom: Skrbimo za čim večjo količino dobrega gnojla!

V vrtnu: Presej se letošnje glavnoto solato in brstični ohrovt ter endivijo. Primeren je čas za setev radice, katerega b š lahko se leto večkrat rezal. Čebulo morajo sejati na rodovitno in rahlo zemljo, če hoče imeti pred zimo rastlinice za presajanje. Vso vrtnino morajo pravnidno zalivati in rahlirati presajenim rastlinam zemljo. V senčeno in vlažno lego lahko že seješ spinac in motvilce ter zimsko glavnoto solato rezljivo-kodrasto. Primeren je čas za setev zgodnjega pomladanskega zelja in za presajanje cikorije ter vrtnih jagod.

V vinogradu: Poškoprimo še enkrat ter prmešamo na 100 litrov 1 kg škropilnega žvepla Vornimo. Zrahljamo zemljo na vrhu, če je ta že stlačena. Zadnji čas je, da zrahljamo zemljo tudi starim trtam in jih potem pustimo pri miru do trgatve. Zatrjaj ose in druge škodljive živali, ki uničujejo grozdje.

V sadovnjaku: Podvizati se je treba s cepljenjem mladih sadnih dreves v »speče okoli. Cepiče odrezemo na drevesih, ki že stalno rodijo in obilen sad. Za to opravilo uporabljaj prav oster cepilni nož. Breskve morajo odrezati vsaj skrajšati in razredčiti jim morajo poganjke, če imajo močno rast — takoj pokopaj, ko si z njih pobral sad.

Oljčna drevesa je treba okopati in pognojiti vsaj pod krošnjem, da bo sad bolj debel in donosen za olje. Zrahljamo zemljo pod krošnjem.

Pridelek in prodaja medu v Italiji

Predsednik Zveze italijanskih kmetovalcev dr. Zappi Riccardi omenja v svoji razpravi o čebelarstvu v letu 1954, da je vedno cena uvoženega medu vplivala na ceno medu v Italiji. Medtem naraščajo stroški za vzdrževanje čebel. Kljub temu si čebelarji prizadevajo, da bi stare panje nadomestili z novjšimi — racionalnejšimi. Danes je v Italiji okoli 600-650.000 panjev. Največ medu pridelajo v srednji Italiji. Pridelavek medu v preteklem letu je znaš